

Samo delavci lahko odločajo o usodi svojega dohodka

Pred 2. sejo delavskega sveta GG Novo mesto

Druga seja delavskega sveta gozdnega gospodarstva Novo mesto bo v sredo, 30. julija 1980 ob 8. uri v sejni sobi GG Novo mesto, Gubčeva 15.

DNEVNI RED:

1. pregled in potrditev zapisnika zadnje seje;
2. razprava o uresničevanju akcijskega načrta o pridobivanju in razporejanju dohodka;
3. razprava in sprejem osnutka normativov sečnje in izdelave lesa ter določitev roka javne razprave;
4. razprava in sklepanje o polletnem obračunu;
5. imenovanje člana v razpisno komisijo za razpis delovnega mesta direktorja GG Novo mesto;
6. imenovanje komisije za pripravo predloga o dokončni organiziranosti TOZD Gradnje in avtoparka;
7. razno.

Še dve priznanji našim delavcem

V Beogradu je na dan samoupravljalcev, 27. junija 1980, prejel visoko priznanje in plaketo od združenja klubov samoupravljalcev Franc Markovič za prispevek k utrjevanju samoupravnih odnosov in za uspešno delo pri izobraževanju delavcev.

Od zveze sindikatov Slovenije pa je prejel priznanje in srebrni znak sindikatov za dolgoletno delo v sindikalnih odborih Alojz Kovačič iz TOZD Gradnje.

Obema odlikovancema pri srčno čestitamo!

Pri drugi točki dnevnega reda bodo v razpravi sodelovali tudi člani sindikalne konference.

OBRAZLOŽITEV

K 1. točki:

pregled in uresničevanje na zadnji seji, ki je bila 23. 6. 1980, sprejetih sklepov:

— na seji je bilo navzočih 29 od izvoljenih 34 delegatov.

Za predsednika je bil izvoljen Alojz Kovačič, za njegovega namestnika pa Rajko Štefanič. Izvoljen je bil tudi uredniški odbor in komisija za priznanja in odlikovanja.

— Na seji je delegatom spregovoril direktor GG Jože Petrič. Poročal je o uresničevanju nalog v dosedanem obdobju in o delu, ki je pred nami. Direktor je govoril tudi o 30. letnici samoupravljanja. V razpravi, ki je sledila, so delegati opozarjali zlasti na neizvrševanje plana poseka lesa v zasebnih gozdovih in o tem, kako bo s preskrbo občanov z drvmi in s tehničnim lesom, za katerega je zlasti pri graditeljih hiš veliko popraševanje. Neskladje, ki je bilo v ceni drv, je sedaj odpravljeno, zato bo gozdno gospodarstvo lahko preskrbelo večino potrošnikov z drvmi. Težje pa bo zagotoviti gradbeni les. Delavski svet je poročilo s predlogi, ki so bili dani v razpravi, sprejel.

— Nadalje je delavski svet sprejel: poročilo o izobraževanju, štipendiranju in pripravništvu in program izobraževanja delavcev GG ob delu in z dela za leto 1980; smernice in elemente srednjeročnega načrta, ki jih je predložila plansko analitska služba; sklep o podpisu samoupravnega sporazuma o združevanju deviznih sredstev s trgovino TAM v Mariboru za nakup dveh kamionov; sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela in sredstev z delovno organizacijo Republiški računski center v

Ekipa gozdarjev, ki nas je tako zelo uspešno zastopala na republiškem prvenstvu sekačev v Črni. Po vrsti stojijo: Mirko Jarc, Ivan Štrumbelj, Niko Bubnjič, Izidor Fink, Marjan Gnidovec, Jože Grandovec (foto ing. J. Piškur).

Ljubljani. Ta je nastal z izločitvijo računalniške dejavnosti pri inštitutu „Jožef Stefan“, kamor smo bili tudi mi vključeni; samoupravni sporazum z lesnoindustrijskim kombinatom Savinja Celje in o poslovno-tehničnem sodelovanju; sklep o nakupu 8 ležišč v počitniškem centru v Bohinjski Bistrici; sklep o najetju kreditov za TOZD Vrtnarstvo v višini 15,500.000 din; sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela in sredstev s SGP Pionir Novo mesto in VGP Hidrotehnik TOZD Hidrogranje Ljubljana. Gozdno gospodarstvo po tem sporazumu odstopa oz. „prodaja“ raz-

položljive devize navedenima organizacijama. Nadalje je delavski svet sprejel pokroviteljstvo nad mladinsko delovno brigado Bohinjska Bistrica 80, razpravo o odkupu gozdov pa preložil na eno izmed prihodnjih sej.

K 2. točki:

delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto je na predlog sindikalne konference sprejel na seji 20. 6. 1979 akcijski načrt o uresničevanju stališč republiškega sveta zveze sindikatov o pridobivanju in razporejanju dohodka in uveljavljanju načela delitve. S tem akcijskim

(Nadaljevanje na 2. str.)

Samo delavci lahko odločajo o usodi svojega dohodka

(Nadadljevanje s 1. str.)

načrtom je spodbudil razmišljanja, določil nosilce in roke za pripravo naslednjih nalog:

— ureditev dohodkovnih odnosov z lesno industrijo;

— ureditev dohodkovnih odnosov med TOZD — skupni prihodek, dohodek,

— svobodna menjava dela med TOZD oz. TOK in skupnimi službami,

— nagrajevanje in inventivna dejavnost,

— minulo delo in nagrajevanje,

— uresničevanje načel solidarnosti in zagotovitve socialne varnosti delavcev vseh TOZD in TOK,

— obračun dohodka, ki izhaja iz izjemnih ugodnosti, ki jih imajo nekatere TOZD,

— priprava pravilnika o razvidu del in nalog.

— Nagrajevanje delavcev po delu.

To so ključna vprašanja, ki zahtevajo veliko prizadevnost tako delavcev, ki pripravljajo izhodišča, kakor tudi tistih, ki o variantah razpravljajo in sklepajo. Dohodek, ki ga TOZD ustvari, razporejajo delavci TOZD glede na svoje in širše družbene potrebe. Nihče drug razen delavcev TOZD nima pravice odločati o usodi dohodka. Delitev pa seveda ni tako enostavna. Zahteva precejšnjo mero znanja in razumevanja. Tu so tudi razlogi, zakaj gremo tako počasi k spreminjanju družbeno-ekonomskih odnosov. Samo na začetku urejanja dohodkovnih odnosov med nami in potrošniki lesa. Še vedno ostaja dodatek na pokojninsko dobo kot kategorija nagrajevanja iz minulega dela. Inventivna dejavnost še ni vključena v sistem nagrajevanja. Metodologija izračuna dela dohodka izjemnih ugodnosti bo znana po izidu novega zakona o gozdovih. Svobodna menjava dela med TOZD in skupnimi službami si zelo počasi utira prava pota. Napredovali smo pri izdelavi razvida del in nalog in izdelavi meril za delitev sredstev za osebni dohodek, ki izhajajo iz zahtevnosti dela in delovne uspešnosti. Več o tem bo na seji povedal Jože Lukšič.

K 3. točki:

razvojnotehnična služba je pripravila delovni osnutek normativov za sečnjo in izdelavo lesa hlodovine listavcev in drv. Normativi izhajajo iz nove tehnologije dela. Dosedanji normativi niso bili stvarni, zato

niso spodbujali vseh delavcev k doseganju večjih delovnih rezultatov. Delavci, ki so delali v novih pogojih dela, so prejeli previsoke zasluge, še zlasti tam in v tistih TOZD, kjer strokovni delavci niso prilagajali normativov novim delovnim razmeram. Zakon o združenem delu v 126. členu govori, da se osebni dohodek delavca določa tako, da ustreza rezultatom njegovega dela in njegovemu osebnemu prispevku, ki ga je dal s svojim živim delom in gospodarjenjem z družbenimi sredstvi. Nihče nima pravice do osebnega dohodka, ki ni rezultat določene-ga dela.

Nestvarni normativi, ki so rezultat še stare tehnologije dela, ne spodbujajo delavcev, niti k doseganju večjih delovnih učinkov, niti k dopolnjevanju strokovne usposobljenosti, ki v veliki meri vpliva na kvaliteto in olajšanje dela. Višji normativi, ki jih nov predlog predvideva, ne gredo na račun „cedenja znojja“, saj je s snemanjem ugotovljeno, da predlagane normative lahko brez kakšnega večjega napora doseže vsak poprečno fizično in strokovno usposobljen delavec.

Poročilo o metodiki snemanja, obdelavi podatkov in izračun normativov ter merila o predvidenem poprečnem nor-

mativu časa so prejele vse TOZD in TOK, zato predlagamo, da na delavskem svetu, zlasti pa še v javni razpravi ki naj traja do konca septembra, oblikujete na delavskem svetu TOZD oz. TOK stališča, ki jih boste potem posredovali na seji delavskega sveta, ki bo sprejela nove normative.

K 4. točki:

poročilo o polletnem poslovanju TOZD, TOK in delovne skupnosti bo posredovano na seji.

K 5. točki:

novembra letos poteče mandat direktorju delovne organizacije GG Novo mesto dipl. ing. Jožetu Petriču. V skladu s statutom je potrebno začeti postopek za razpis delovnega mesta najmanj tri mesece pred potekom mandata. Po določilih zakona o volitvah se za vodenje postopka razpisa imenuje komisija, ki jo sestavljajo enako število delegatov, ki jih imenuje delavski svet, sindikalna konferenca GG in pristojna občinska skupščina. Menimo, da bi komisija štela 3 člane. Predlagamo, da delavski svet imenuje enega člana. Za člana razpisne komisije je evidentiran ing. Ludnik Starič.

K 6. točki:

z referendumom, ki je bil 31. marca, smo se delavci vseh TOZD in TOK odločili obliko-

Iznošiče mora biti delo!

„... Nismo edina država, ki se dandanes srečuje z gospodarskimi težavami, vendar pa drži tudi dejstvo, da so številni vzroki za resno gospodarsko situacijo povsem subjektivni.

Izhodiščna točka v boju za ekonomsko stabilizacijo mora biti delo. Na delu temelji naš celoten družbenopolitični in družbenoekonomski sistem. Porabljammo lahko le, kolikor proizvedemo — torej le toliko, kolikor delamo in zaslužimo. Pri nas je proizvodnost dela, če jo primerjamo z bolj razvitimi državami, še vedno relativno nizka. Majhna je tudi izkoriščenost proizvodnih sredstev, ki jih imamo...“

STANE DOLANC (4. julija 1980 v Žužemberku)

vati pri TOZD Gradnje posebno enoto za prevoz lesa. Ta enota naj bi imela sedež v Straži. Med časom, ko potekajo organizacijske in kadrovske priprave, so bile podane nekatere nove pobude. Gre za organizacijske in nekatere prostorske spremembe. Predlog je zanimiv, zato ga je potrebno temeljito proučiti, še zlasti zaradi stabilizacijskih ukrepov. Predlagamo, da delavski svet imenuje komisijo v sestavi: Jože Lukšič, Tone Sepec, Jože Kure, Danilo Kure, Jernej Piškur in Franc Markovič, da predlog prouči in pripravi ustrezne rešitve.

Novomeška TOK Gozdarstvo že podpisala sporazum o hranilno kreditni službi

V Novem mestu so predstavniki kmetijske zadruge in TOK Gozdarstvo Novo mesto že podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi hranilno kreditne službe. V Črnomlju in Žužemberku take sporazume še pripravljajo, v Trebnjem pa je hranilno kreditna služba že oblikovana.

Hranilno kreditna služba je ustanovljena zaradi bolj učinkovitega zbiranja hranilnih vlog združenih kmetov ter občanov in hitrejšega ter lažjega kreditiranja za kmetijsko in gozdarsko proizvodnjo potrebnih sredstev zasebnim kmetijskim in gozdarskim proizvajalcem in delavcem, zaposlenih v teh organizacijah.

Z denarjem, ki je naložen v hranilno kreditni službi, upravlja zbor delegatov, izvoljenih iz delovnih organizacij, ki so sporazum sprejele. Izvršilni organ zbora delegatov je izvršni od-

bor, ki ima toliko članov, kolikor je zadrughih enot oziroma gozdarskih TOK. Zbor delegatov izvoli tudi kreditni odbor, ki je v vsaki temeljni enoti. Kre-

ditni odbor v skladu s planom odobrava kredite kmečkimi in gozdnim posestnikom. V službi je zaposlen poslovodni organ in ustrezno število delavcev.

Hranilno kreditna služba bo lahko zadovoljevala interese kmečkih in gozdnih posestnikov ter delavcev, če bodo člani, torej kmečki in gozdni posestniki ter zaposleni delavci v kmetijstvu in gozdarstvu, vlagali svoje prihranke v hranilnico pri KZ. Zagotovljeni so enaki pogoji kot v Ljubljanski ali drugih bankah. Denar lahko dvigajo v zadrughni enoti in vseh bankah. Posebnost tega je hiter in enostavnejši postopek pri dobivanju posojila.

F. M.

Ime TITO nam pomeni mir na vsem svetu

„... Ime Tito pomeni za nas predvsem revolucijo, svobodo, neodvisnost, socialistično samoupravljanje, bratstvo in enotnost naših narodov, pomeni politiko neuvrščenosti in mir po vsem svetu. Veličina Tita je tudi v tem, ker so prav te pridobitve oboroženega boja in poveljne graditve postale last vseh nas, ker so postale resničnost našega življenja in dela...“

STANE DOLANC (4. julija 1980 v Žužemberku)

Dopisujte v GOZDARJA — iz vaše TOZD še ni novic!

Devalvacija dinarja naj pospeši stabilizacijo gospodarstva

6. junija 1980 je zvezni izvršni svet sprejel odlok o tečajih tujih valut za določanje osnove za obračunavanje carine in drugih davščin, za obračunavanje davčnih olajšav pri izvozu ter za izkazovanje pravice do uvoza in plačevanja, kakor tudi za statistiko. S tem odlokom je razvrednotena vrednost domače v odnosu na tujo valuto za 30 odstotkov. Tako razvrednotenje domače valute imenujemo devalvacijo dinarja. Hkrati devalvacijo dinarja je zvezni izvršni svet sprejel odlok o najvišji ravni cen za vse proizvode in storitve iz pristojnosti federacije in drugih družbenopolitičnih skupnosti.

Ta dva odloka naj bi prispevala k izboljšanju neugodnih gospodarskih razmer do konca letošnjega leta in ustvarila pogoje za stabilnejši gospodarski razvoj v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Vzroki za take ukrepe so bili predvsem v previsokem porastu cen na domačem trgu, kar povzroča inflacijo domače valute. Devalvacija je uradno priznanje inflacije.

Družbeni proizvod je v zadnjih letih naraščal od 6 – 7 odst. letno. To je bil zelo velik porast, ki je bil bolj rezultat najetih bančnih kreditov, kakor pa ustvarjenih lastnih sredstev gospodarstva. Bančni krediti so dragi in ker se obrestni na kredite vkalkulirajo v prodajno ceno, je le – ta previsoka in ni sprejemljiva za zunanji trg. Zato smo ugotavljali čedalje večji devizni primanjkljaj v naši plačilni bilanci. Tako je naš primanjkljaj za leto 1979 znašal 3,3 mrd dolarjev, kar je na meji dopustnega zadolževanja v tujini.

Ob visoki inflaciji naši proizvodi niso bili konkurenčni na zunanjem trgu, tuji izdelki pa so bili zelo vabljeni zaradi neusklajenosti tečaja na našem trgu, kar je povzročalo vse večje težnje po uvozu.

Poskušal bom pojasniti zadeve okrog izvoza in uvoza na primeru. Če napr. naša delovna organizacija izvažata razrezan les, dobi za 1 m³ 100.000 Lit. Toliko lir smo dobili pred in po devalvaciji, vendar so te lire pomenile pred devalvacijo 2.310 din, po devalvaciji pa 3.300 din ali za 30 odst. več. Ker ugotavljamo dohodek DO v dinarjih, bomo ugotovili po devalvaciji za 30 odst. več dohodka, kar pomeni, da je izvoz veliko bolj ugoden kot prej ali pa kot prodaja na domačem trgu, glede na to, da so cene na domačem trgu trenutno zamrznjene. Drugače pa je z uvozom. Predpostavimo, da smo uvozili rezervnih delov za 1.000 DM; to pomeni po devalvaciji 15.389 din, pred devalvacijo pa

10.772,30 din, kar pomeni, da je uvoz dražji za 30 %. Iz tega sledi, da je potrebno razvijati domačo industrijo, da bi se izognili uvozu.

Precejšen odliv deviznih dinarjev predstavljajo tudi nakupi naših občanov v inozemstvu. Zaradi tega je zvezna carinska uprava 10. 6. 1980 sprejela novo listo carinskih osnov za blago, ki ga državljani SFRJ in tuji državljani neposredno uvozijo oziroma dobijo iz tujine. Po tej listi so carinske osnove za uvoženo blago višje za 36 %, zaradi česar se bo tak uvoz tudi zmanjšal.

Namen teh ukrepov je, da bi v letu 1980 zmanjšali primanjkljaj v naši plačilni bilanci.

Osnovni smoter devalvacije je izboljšati našo plačilno bilanco s pospeševanjem izvoza domačih izdelkov in zmanjševanjem uvoza tujih.

Omeniti moramo, da smo pred devalvacijo imeli drseči

kurs (tečaj) dinarja, s katerim smo postopoma prilagajali vrednost naše valute tujim valutam. Vendar s tem nismo mogli doseči večjega izvoza in zmanjšati uvoza.

Devalvacija dinarja pomeni samo prvo fazo ustalitvenih ukrepov. V drugi fazi, ki bo zaključena v juliju, se pripravljata vrsta ukrepov za zmanjšanje vseh oblik porabe. Tako se ocenjuje, da bi letošnja stopnja rasti družbenega proizvoda v Jugoslaviji znašala 3 do 4 odst., od tega v industrijski proizvodnji 4,5 do 5 odst. Predvideva se tudi občutnejše zmanjšanje splošne in skupne porabe.

Tretja faza pa predstavlja sprejem ukrepov, ki bodo osnova za naš naslednji srednjeročni plan.

Ker bodo ukrepi ZIS zmanjševali možnosti za uvoz, je treba pričakovati, da se bo v nekaterih panogah glede na veliko odvisnost od uvoza zmanjšala proizvodnja. To velja predvsem za področje energetike, kemije, proizvodnje prometnih sredstev, proizvodnje živilskih proizvodov in proizvodnje krmil. Ugodnejše razmere bodo za strojegradnje, za proizvodnjo električnih strojev in aparatov, v elektroniki, za lesno industrijo, za industrijo obutve, za industrijo usnja in za raznovrstne druge industrije. Posebej ugod-

ne rezultate pa pričakujemo v turizmu.

Pričakujemo, da bo letos izvoz porastel za 12 %, uvoz pa naj bi se zmanjšal za 19 %.

Zamrznitev cen naj bi veljala, dokler ne bo sklenjena sprememba v dogovoru o izvajanju politike cen med republikami in pokrajinami, s katerim bo določen dopustni porast cen do konca leta.

Našo delovno s organizacijo omenjeni ukrepi ne bodo bistveno prizadeli. Pri izvozu bomo ustvarili sicer nekoliko več dohodka, vendar ga bomo v dobri meri porabili za uvoz rezervnih delov in opreme, ki jo nameravamo nabaviti iz uvoza do konca letošnjega leta.

Ker se je letos povečala ne-likvidnost pri temeljnih bankah, bo težje pridobiti kredite za letošnje investicije. Zaradi tega bo treba tudi na področju investicijskih vlaganj v naši delovni organizaciji uskladiti obseg investicij v skladu z razpoložljivimi sredstvi.

MILAN DRAGIŠIČ, dipl. oec.

Žensk za poldrugi odstotek več

Konec aprila 1980 je živel v Sloveniji 1.898.311 prebivalcev, od tega 921.502 oz. 48,5 % moških in 976.809 oz. 51,5 % žensk. V tem mesecu se je število prebivalstva povečalo za 1.122 prebivalcev. Od skupnega števila prebivalcev v SR Sloveniji jih je aprila živel na območju slovenskih mest 809.200 oz. 42,6 % vsega prebivalstva.

Pred pričetkom redčenja v Žvirskem gozdu je TOK Gozdarstvo Novo mesto zgradil 1300 m gozdne ceste, za kar je porabil okrog 42.000 din. V prihodnjih letih bodo prerediti 120 ha razmeroma lepega bukovega drogovnjaka. Za začetek bodo letos prerediti v sodelovanju s tovarno celuloze in papirja Krško 40 ha in pridobili okrog 1500 m³ celuloznega lesa. Cesto bodo še podaljšali. Letos bodo opravili zemeljska dela še za 1 km ceste (foto ing. Ali Štor).

Pregled strokovnega izobraževanja sekačev

Od leta 1961 dalje, ko so pričele enoročne motorne žage postopoma nadomeščati dvo-ročne potezne žage, so se pri naši delovni organizaciji zvrstili številni tečaji za sekače. Razen prvih štirih tečajnikov, ki so v letu 1961 opravili tak tečaj v gozdarskem šolskem centru Postojna, so vsi drugi opravili tečaje, ki so bili organizirani pri delovni organizaciji. Tečaje so vodili in izvajali večinoma domači strokovnjaki. Prve tečaje pri nas je vodil dipl. ing. Danilo Kure. Tako je že v februarju 1961 izvedel prvi tečaj za sekače, in sicer v zaloškem gozdu, v času njegovega poseka. V letu 1962 je izvedel pet kratkih, dvodnevnih tečajev na območju vseh petih tedanjih gozdnih obratov, v letu 1963 pa štiri tridnevne tečaje na območju GO Novo mesto, Črnomelj in Podturn. V teh letih je izvedel tudi štiri tečaje za delavce gozdarsko lesne poslovne zveze Novo mesto. Bili so v Novem mestu (10 dnevni) ter tridnevni v Žužemberku, Trebnjem in Črnomlju. Žal je evidenca o udeležencih vseh teh tečajev pomanjkljiva, ker ni bila sistematično vodena za delovno organizacijo kot celoto. Obstaja pa evidenca tečajev in tečajnikov od 1963. leta dalje, in sicer po organizacijskih enotah (obrati oz. TOZD in TOK) ter po letih. Prikazana je v tabelarnem pregledu, ki je sestavni del tega sestavka. Iz tabele je razvidno:

– v letih 1963 do 1979 je bilo skupno kar 35 tečajev za sekače, ki se jih je udeležilo 456 delavcev.

– Poprečno sta bila organizirana dva tečaja na leto, na enem tečaju pa je poprečno sodelovalo 13 delavcev.

– Izredno veliko število te-

čajnikov priča, da je bila fluktuacija delavcev nedvomno dokaj visoka oz. da so bile pre-mestitve na drugo delo zaradi zdravstvenih razlogov pogostne. Zlasti je opazno visoko število tečajnikov pri TOZD Črnomelj, TOZD Črmošnjice in TOK Trebnje, kjer njihovo število presega ali pa je blizu poprečnega števila vseh zaposlenih v TOZD oz. TOK v letu 1979.

Veliko večino teh tečajev za sekače sta skupno izvedla dipl. ing. Jože Kure in pisec tega članka, razen tečaja v letu 1974, ki ga je na Planini izvedel inštruktor gozdarskega šolskega centra Postojna Miro Komovc, ter tečajev v letu 1978 in 1979,

ki jih je deloma sam, deloma pa s sodelovanjem pisca tega članka izvedel inštruktor GŠC Postojna tov. Žigon.

Na tečajih so obravnavali sodobno tehniko podiranja gozdnega drevja in izdelavo gozdnih sortimentov, s posebnim poudarkom na varni tehniki dela z motorno žago, motoroznanstvu in vzdrževanju motornih žag.

Tečaji so trajali od 10 do 12 dni, delavci pa so prejeli v trajno uporabo ustrezno strokovno literaturo. S tem je podan kratek prikaz prizadevanj delovne organizacije na področju strokovnega izobraževanja gozdnih delavcev-sekačev po uvedbi enoročnih motornih žag

Nadpoprečni višji OD v gozdarstvu v 1. trimesečju

Organizacije združenega dela s področja gospodarstva so v prvem trimesečju letos izplačale za 21,7 % večje poprečne osebne dohodke na delavca kot v ustreznem obdobju lani. Na-

pram celotnemu lanskemu letu pa so osebni dohodki višji za 10,7 %. V prometu so dosegli rast osebnih dohodkov za 24,6 %, v gozdarstvu za 23,5 %, v gradbeništvu za 22,0 %. Nadpoprečno so se dvignili osebni dohodki v prometu, ki znašajo 12.274 din in v gozdarstvu 11.902 din bruto mesečno na zaposlenega.

Povečanje OD v gozdarstvu je v skladu s pogoji dela. Delo v gozdarstvu je namreč zelo težko, naporno in nevarno. Zato ta dela delavci odklanjajo in se raje zaposlujejo v drugih delovnih organizacijah. Le z višjim osebnim dohodkom, s primerno tehnologijo dela, z izboljšanjem življenjskih pogojev – prevoz, prehrana in z izobraževanjem – bo postalo delo v gozdu privlačnejše in se bo marsikdo od domačih delavcev raje zaposlil tudi v gozdu.

F. M.

TEČAJ ZA DELO Z MOTORNO ŽAGO

V dneh od 16. 6. 1980 do 20. 6. 1980 je bil na prostoru tesalnice lesa v Straži izveden tečaj za delo z motorno žago. Udeležilo se ga je šest skladišnih delavcev TOZD Straža, ki bodo občasno delali z motorno žago na skladiščih lesa. Tečaj sta vodila dipl. ing. Jože Kure in pisec tega obvestila. Udeležil se ga je tudi vodja izobraževalnega centra naše delovne organizacije, tov. Töne Kruh.

BOGO ŠPILETIČ, varn. ing.

v gozdno proizvodnjo.

Razen tega je doslej v gozdarskem šolskem centru Postojna opravilo šolanje na dvoletni šoli za gozdne delavce okrog 50 mladih ljudi.

V bodoče bo šolanje naših gozdnih delavcev potekalo po programu in pod okriljem šole za gozdne delavce GŠC Postojna, vendar pa doma, v okviru lastnega izobraževalnega centra (dislocirani oddelk šole GŠC Postojna). Prav gotovo se bo s tem bistveno izboljšalo izobraževanje gozdnih delavcev. Prvih deset šolarjev se je letos pričelo šolati po novem programu v našem izobraževalnem centru.

BOGO ŠPILETIČ, varn. ing.

V skladu s planom nabave investicijske opreme za leto 1980 naj bi letos kupili tudi nakladalec Volvo 4300 za TOZD Gozdarstvo Straža in nakladalec strojne tovarne Trbovlje n-802 za TOZD Gozdarstvo Novo mesto.

Ker kupujemo prvega (Volvo) v tujini (uvoz iz Švedske) je postopek za nakup zelo težaven in dolg. Zaenkrat kaže, da nam ga bo le uspelo dobiti iz sejemске kvote deviz (gospodarsko razstavišče Ljubljana). Še zadnja potrebna dokumentacija je bila z naše strani dostavljena uvozniku Proles Ljubljana že 17. 6. 1980. Na njegovo dobavo računamo

Nakup strojev

zanesljivo konec letošnjega ali v začetku naslednjega leta, če ne bo seveda v tem času kakšnih novih predpisov o uvozu, zaradi katerih bi se postopek zavlekel. Ne bo pa poceni, saj bo veljal okrog 3.000.000 din.

Za dobavo domačega nakladalca, proizvajalec je strojna tovarna Trbovlje, je tudi že podpisana pogodba. Po pogodbi naj bi bil dobavljen septembra letos. Njegova moč dviganja je v primerjavi z nakladalcem Volvo precej manjša. Temu primerno bo seveda tudi cena precej nižja, okrog 1.650.000 din.

V juliju smo odprodali nekaj dotajanih in iz proizvodnje izločenih osnovnih sredstev trgovski organizaciji – posredniku – Inkotehna Ljubljana, v skupni vrednosti 405.000 din. Med temi sredstvi so bili:

1 kamion TAM 150 – TOZD Gozdarstvo Podturn
1 traktor Timberjack – TOZD Gozdarstvo Podturn
3 kombiji IMV – TOZD Straža, Podturn, Črnomelj
2 prikolici ITAS – TOZD Podturn in Črmošnjice.

JOŽE KURE, dipl. ing.

PREGLED TEČAJEV ZA SEKAČE OD 1963. LETA DALJE (število udeležencev po TOZD ter skupno število tečajev)

	l e t a																	Skupaj
	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	
Število udeležencev po TOZD in TOK																		
TOZD Novo mesto	-	-	13	-	4	15	17	-	10	4	-	2	-	1	-	7	7	80
TOZD Straža	-	18	15	-	5	4	2	12	10	2	-	-	-	2	-	1	6	77
TOZD Podturn	5	9	3	8	4	-	4	9	1	8	-	-	-	4	-	2	3	60
TOZD Črmošnjice	-	16	11	-	11	4	-	8	5	10	-	2	-	1	-	3	5	76
TOZD Črnomelj	-	11	17	16	-	10	7	12	-	10	-	8	-	12	-	11	8	122
TOK Trebnje	-	-	11	1	2	2	2	1	1	-	-	-	-	3	-	4	4	31
TOK Novo mesto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	6
TOK Črnomelj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3
TOZD Gradnje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Skupaj GG N.m.	5	54	59	35	25	35	32	43	27	35	-	12	-	23	-	31	40	456
Število tečajev																		
Skupaj GG N.m.	1	4	4	3	2	2	2	3	2	2	-	1	-	2	-	3	4	35

Kako uspevajo macesnovi nasadi

Ko smo leta 1963 na območju TOZD „Gozdarstvo“ Podturn osnavljali prve intenzivne nasade, nismo pri izbiri drevesnih vrst pozabili tudi na macesne. V „modi“ je bil zlasti sudeški in deloma japonski macesen, medtem ko smo evropskega sadili manj.

Za poizkus je bil med prvimi posajen macesen na treh manjših, ločenih površinah v intenzivnem nasadu iglavcev „Meniški steljniki“ v skupni izmeri 0,12 ha (pod cesto Dol. Toplice – Dol. Polje). Leta 1964 smo posadili še preostalih 1 05 ha v istem objektu. Leta 1967 je sledilo pogozdovanje v nasadu „Občice“, na Podstenicah (odd. 106 b in 15 b) in kasneje še druge.

Zanimivo bi bilo pogledati, kakšna je usoda teh nasadov, kakšne težave so nas pestile pri negi in kje smo delali napake.

Iz majhnih sadik so zrasla velika drevesa. Glede prirastkov so se naša predvidevanja prav gotovo uresničila, zlasti kar zadeva višinske prirastke. Sadike so v prvih letih kar podivjale v višino in so bili letni prirastki ponekod tudi krepko čez 1 meter. Vprašanje je, če je bilo sploh potrebno štartno gnojenje s hlevskim gnojem oziroma NPK. Lahko rečem, da je prišlo do nekakšnega neskladja med koreniniskim sistemom in nadzemnim delom drevesa (višina). Posledica tega je bila, da se je mnogo dreves po 4 letih preko zime nagnilo ali celo poglelo. Zlasti zgodaj zapadli sneg, ko iglice še niso odpadle, je povzročal pravo razdejanje. Nagnjene macesne smo potem postavljali pokonci in jih popirali z rogovilami. Večinoma je bilo delo uspešno.

Kaj pa škoda zaradi divjadi? Vsi nasadi macesna, razen tistega v Meniških steljnikih, so bili zaščiteni z ograjo iz okoli kolov napeljane žice. Zaščita je bila potrebna, saj so poizkusne sadike zunaj ograje zaradi drgnjenja stebel z rogovji ali objedanja propadle.

Na Podstenicah smo leta 1975 imeli v nasadu tudi neobičajne goste – škodljivce. To so bili polhi, ki so v poletnih mesecih množično obglodali in obročkali do kambija debela v kro-

šnjah dreves. Nadležneže smo hitro pregnali in se naslednja leta niso več pojavili. Mnogi vršički dreves so se potem posušili, docela propadlo pa je manj dreves kot smo prvotno predvidevali. Tanjši vršički so se vsi regenerirali. Zaradi goste sadnje (1,8 m x 1,8 m) se izpad zaradi tega sedaj skoraj ne pozna.

Leta 1974 smo opazili na macesnih na Podstenicah lažji napad molja. Škodljivec je izginil brez našega posredovanja.

Da bi ugotovili, kako uspeva naš najstarejši nasad macesna v Meniških steljnikih, smo letos julija vse tri ploskve premerili. Na žalost je bil ravno letos ta nasad močno prizadet zaradi snegoloma. Podelava slučajnih pripadkov je bila opravljena že v marcu in smo tudi te podatke upoštevali, vendar prikazali ločeno. Drevesa so poprečno visoka 17 m, drugače pa v višinskem razponu 14 – 20 m. Srednjo višino smo tudi vzeli v poštev pri izračunu lesne mase. Izmerili smo vse tri ploskve skupaj, saj se nahajajo na istem rastišču, sredi enako starega smre-

kovega nasada in so oddaljene ena od druge komaj 70 m. Vsem sadikam je bilo ob saditvi štartno dodano okrog 4 kg hlevskega gnoja. Sadike 2/0 so bile pripeljane iz drevesnice „Ponoviče“ pri Litiji.

Dendrometrijski podatki: (glej tabelo!)

Na koncu bi dodal še majhno zanimivost. Pri sadnji so takrat delavke škartirale 3 macesne, visoke 30 cm, ker so bila stebelca nalomljena. Držal sem jih v roki in premišljeval, kaj naj z njimi napravim. Pa sem se odločil, da

se grem „zdravnika“. K vsake-mu sem pritisnil paličko in vse skupaj okoli poškodovanega mesta ovil s travno bilko (podobno, kot bi nudil prvo pomoč človeku z zlomljeno nogo). Da bi jih kasneje prepoznal, sem jih posadil ločeno od ostalih, med smreko. Vsi trije se sedaj po višini in debelini, namerili smo jim 4. stopnjo, prav nič ne razlikujejo od ostalih. Ko sva jih sedaj z revirnim vodjem Šmalcem, ki je pomagal pri izmeri, gledala, sem sam pri sebi zadovoljno vzkliknil: „Glej, jih glej, korenjake, pa bi jih pred 17. leti skoraj zavrgli!“

SLAVKO KLANČIČAR, dipl. ing.

Gradnja vrtnarije

Splošna nelikvidnost bank bo vplivala tudi na naše investicije. Predvidevali smo, da bomo dobili kredite za izgradnjo vrtnarije v višini 15,5 milijona din. Naše želje se ne bodo v celoti uresničile. Kredita so nam odobrili samo 6,95 milijona din in je namenjen le za izgradnjo proizvodnih prostorov vrtnarije. Bančni upravni organi nam zagotavljajo, da bodo o investiranju v vrtnarijo ponovno razpravljali še v letošnjem in seveda tudi v prihodnjem letu. Začeli bomo samo z B programom – proizvodi del, medtem ko bo A program počakal za prihodnja leta.

Upajmo, da se bodo razmere v gospodarstvu in v bankah popravile in da bomo tako prišli do potrebnih kreditov. Ker nam

sredstva niso v celoti zagotovljena, se pojavlja negotovost glede vrtnarske proizvodnje in gradnje stanovanjskega naselja v ločni. Ta zaplet pa že presega naše možnosti in okvire.

JOŽE LUKŠIČ, ing. org. dela

Za izvoz: 8000 ton jeseniških žebeljev

V jeseniški Železarni nosi Žebeljarna med TOZD največje breme izvoza, saj odpade nanjo kar 40 do 50% celotnega izvoza železarne. Tako bodo letos izvozili 8000 ton žičnikov ter pri tem dosegli 3 milijone dolarjev dohodka.

„Našim ljudem smo vselej govorili resnico . . .“

„ . . . Komunisti Jugoslavije smo iz vseh kriznih situacij, skozi katere smo šli po osvoboditvi, izšli kot zmagovalci. Zakaj? Zato, ker smo vselej vedeli, kaj hočemo, ker smo našim delovnim ljudem vselej odkrito govorili resnico o situaciji, in ker smo z odločnim bojem proti tistemu, kar ni bilo dobro, hkrati odpirali perspektive za novo, boljše. Tako je tudi danes. Boj za ekonomsko stabilizacijo lahko dobimo in ga moramo dobiti. Predvsem s spoznanjem, da v času, ki v njem živimo, lahko temeljiteje predrugačimo strukturo našega gospodarstva in odnosov v njem le z združevanjem dela, denarja in znanja, na temelju zakona o združenem delu in na temelju dohodkovnih odnosov . . .“

STANE DOLANC (4. julija 1980 v Žužemberku)

Sekača Silvo in Domine Krese ter revirni gozdar Jože Šmalc pri prevzemu slučajnih pripadkov macesna v Meniških steljnikih. (Foto ing. Slavko Klančičar).

	Debelinska stopnja				povpr. skup.	povpr. višina m	lesna zaloga m ³	povpr. drevo m ³
	3	4	5	6				
Rastoča drevesa	87	121	14	2	224	17	34,75	0,155
Posek. drevesa	44	16			60	17	6,84	0,114
Skupaj	131	137	14	2	284		41,59	0,146

Gozdnogojitvena dela v prvem polletju

Po planu zastavljena gozdno-gojitvena dela smo v pol leta po vrednosti uresničili v družbenih gozdovih 36-odstotno, v zasebnih pa 37 odstotno. Čeprav smo, kot je razvidno, v pol leta opravili le eno tretjino dela, pa vendar ni večjega zaostanka glede na prejšnja leta, saj tudi letos kot vsako leto v prvih treh mesecih vreme ni bilo primerno za opravljanje gozdnogojitvenih del. V družbenih gozdovih je opravila dosedaj največ del TOZD Gozdarstvo Straža, ki je dosegla 56 odst. letnega plana, na TOZD Črmošnjice so dosegli 44 odst., TOZD Podturm 40 odst., TOK Trebnje 35 odst., TOZD Črnomelj 30 odst. in TOZD Novo mesto 25 odst. plana. V družbenih gozdovih znaša vrednost opravljenih del 8,9 milijonov din, posamezne

TOZD pa so porabile po vrsti: TOZD Straža 2,2 TOZD Črnomelj 1,8 TOZD Novo mesto 1,6 TOZD TOZD Črmošnjice 1,4 TOZD Podturm 1,3 in TOK Trebnje 0,5 milijona dinarjev.

V zasebnem sektorju je bilo skupaj porabljenih 4,8 milijonov din, od tega na TOK Črnomelj 2,5, TOK Novo mesto 1,8 in TOK Trebnje 0,5 milijona din. TOK Črnomelj je opravil 47 odst. načrtovanih del, TOK Novo mesto 32 odst. in TOK Trebnje 24 odst.

Letos načrtujemo pogoditi 169,92 ha, v čemer je 78,12 ha osnovnega pogozdovanja, 91,80 ha pa nasadov. V prvem polletju smo pogodili vsega 75,80 ha ali 44,6%, kar je veliko, če upoštevamo, da je jesenska sezona za pogozdovanje primernejša in daljša. Od drugih za-

hitevnejših del omenjamo le nekatera. V družbenih gozdovih smo obželi 67 ha, kar je 10 odst. letnega plana; opravili nego mladja in gošče na 118 ha (18 odst.) ter prvič preredčili 95 ha (42 odst.). Zraven smo opravili še t. i. drugih redčenj 174 ha (29 odst.). V zasebnih gozdovih smo enaka dela izvršili tako: obžetev na 69 ha (27 odst. letnega načrta ter nego mladja in gošče na 124 ha (35 odst.). Posebno velik je zaostanek pri redčenju. Vendar je vse še mogoče nadoknaditi. Sezona za obžetje in nego mladja se je proti koncu prvega polletja šele začela in vsa ta dela so prav sedaj v polnem razmahu.

Škode v gozdovih zaradi boleznih, škodljivcev in elementarnih nesreč so v celoti v približ-

no enakem obsegu kot prejšnja leta. Precej škode je napravil težki pomladanski sneg (aprila) v g. e. Soteska, Brezovi rebri, Žužemberku, Radohi in Gorjancih. Skupno je polomljenih okrog 1500 m³ iglavcev in listavcev, kar povzroča zmanjšanje prirastka ter povečanje odpadka in izdelavnih stroškov.

Letos je bil na našem območju le en požar, ki je v g. e. Tanča gora 16. aprila na površini 1,75 ha uničil lepo desetletno borovo mladje in s tem napravil okrog 70.000 din škode. Nekaj več kot prejšnja leta smo opazili smrekove uši, macesnov molj pa je poškodoval nasade na Vahti, Šredgori in posamič tudi drugje. Stalno močno razširjene bolezni na našem območju so kostanjev rak

in holandska brestova bolezen; ti dve drevesni vrsti sta resno ogroženi. Tudi letos se je pojavila mehurjevka na zelenem boru v približno enakem obsegu kot prejšnja leta, vendar nasadi vseeno dobro napredujejo.

Hkrati s popisom gozdov so bile ocenjene škode po divjadi. Po popisu, ki v času poročanja sicer še ni bil dokončan, je pa zajel večino področja, kjer se divjad zadržuje v večjem številu, so poškodbe po divjadi na 5426 ha neznatne in vzdržne, kar pomeni, da ravnotežje med rastlinskimi in živalskim svetom

ni porušeno, nevzdržne škode pa so na 670 ha na področju Roga. Škode skušamo zmanjševati z zaščito mladja z ograjami ter s premazovanjem mladik z zaščitnimi sredstvi. Vendar so vsi ti ukrepi premalo učinkoviti

in dragi. Z uravnavanjem staleža divjadi bodo morali sodelovati tudi lovci. Sicer pa je iz popisov škod videti, da niso vsi revirni vodje dovolj pozorno opazovali in da so pri oceni škode in pojavu divjadi uporabljali raz-

lična merila. Če bomo hoteli dobiti čim resničnejšo predstavilo o škodah po divjadi, bo potrebno temeljiteje opazovanje.

J. P.

Gospodarjenje z zasebnimi gozdovi in posledice

Tok Gozdarstvo Črnomelj

Leta 1979 je gozdarski inšpektor ing. Kruljac po službeni dolžnosti prijavil Temeljnemu sodišču v Novem mestu TOK Gozdarstvo Črnomelj zaradi neuresničenih etatov listavcev v gozdnogospodarskih enotah Mirna gora in Metlika.

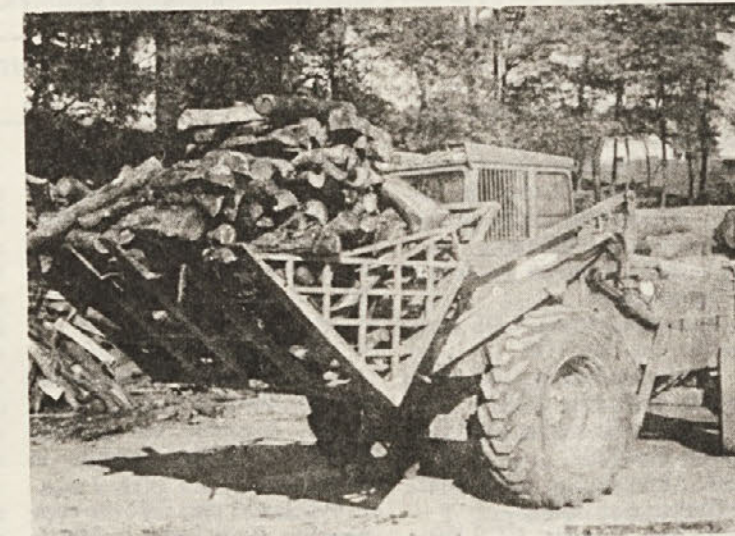
26. 10. 1979 je bila razpisana glavna obravnava zaradi gospodarskega prekrška po členu 66. točka 4. zakona o gozdovih.

Predhodno je predsednik senata Jurij Picek zadolžil vodjo TOK, da poda pismeno dodatna pojasnila o pravi navedenem gospodarskem prestopku.

Podana so bila naslednja pojasnila, zakaj ni bil izvršen etat.

1. ENOTA METLIKA

Elaborat je veljal od leta 1968 do 1977. Zaradi raznih reorganizacij podjetja in v smislu Zakona o združenem delu je TOK Gozdarstvo Črnomelj gospodaril s to enoto le od leta 1976 dalje (2 leti). Letni etat za enoto je znašal 914 m³ iglavcev in 3056 listavcev. Etat iglavcev je bil v celoti dosežen, pri listavcih pa je bilo za 6572 m³ manjša sečnja kot je bil predpis. V letih 1976 in 1977 je bilo posekano 6223 m³ listavcev ali letno 3111 m³, kar je več kot je letni predpis.

Volvo 621, nakladalec pri racionaliziranem nakladanju drv na vagono v Črnomlju na odpremnem skladišču okt. 1975. Tovor (zajem) znaša okrog 1,5 prm drv. Pripravo za nakladanje si je zamislil ing. Jože Kure.

2. ENOTA MIRNA GORA

Elaborat je veljal od leta 1969 do 1979. Iz istih razlogov kot pri enoti Metlika je TOK Črnomelj gospodaril s to enoto le tri leta. Letni etat je znašal 24,7 m³ iglavcev in 729,1 m³ listavcev. Desetletni etat iglavcev je bil dosežen, medtem ko je bilo listavcev v tem obdobju posekanih manj za 2622 m³. V času, ko je TOK gospodaril z enoto Mirna gora - zasebni gozdovi, je bilo posekano 2198 m³ ali 733 m³ letno, kar je zopet več kot je znašal predpis.

Razen prikaza gospodarjenja v obeh enotah so bili podani še drugi vzroki, zakaj ni bil etat dosežen. Tako vpliva na etat razdrobljena kmečka posest.

Za primer vzemimo gospodarsko enoto Metlika: na površini 3290 ha je 2445 lastnikov gozdov, povprečna velikost parcele je 0,26 ha.

Cene nekaterih gozdnih proizvodov v preteklih letih so bile za prostominski les, hlodovino cera, kostanjevo hlodovino in tanin prenizke, tako da omenjenih sortimentov kmetije niso izdelovali.

Gozdovi so za kamionski prevoz nedostopni.

Za izkoriščanje gozdnih sortimentov so potrebne gozdne ceste in vlake. V letu 1977 zgrajena gozdna cesta v enoti Mirna gora je povzročila močan porast blagovne proizvodnje v tem predelu (1132 m³). Kjer ni gozdnih prometnic, so stroški izdelave in spravila previsoki, zaradi česar lastniki gozdov ne sekajo.

Na zahtevo sodišča v Novem mestu je sodba visela mesec dni na oglasni deski, o njej pa je moral razpravljati tudi svet kooperantov. Svet kooperantov je sodno odločitev sicer sprejel, vendar s pripombo, da je zopet prizadet le lastnik gozda in nihče drugi. Z denarjem, ki ga bo treba odšteti za kazni, bi lahko zgradili gozdno vlako, po kateri bi prišlo na kamionsko cesto več lesa, ker pa takih prometnic ni moč graditi brez denarja, se bo lahko kolo pravice zopet zavrtelo.

Po izjavi gozdarskega inšpektorja ing. Jožeta Kruljca je bil podoben primer kot je naš tudi na celjskem območju. Za isti gospodarski prekršek je Temeljno sodišče v Celju obdolženca opustilo.

JOŽE VIDERVOL, dipl. ing.

OBVESTILO

Naklada DOLENJSKEGA GOZDARJA bo zdaj nekoliko nižja. Dobili ga bodo samo tisti lastniki gozdov, ki so se včlanili v temeljne organizacije za kooperacijo.

UREDNIŠTVO

Pridobivanje lesa od 1. 1. do 30. 6. 1980

Pridobivanje lesa je v prvi polovici leta kljub nadpovprečno neugodnemu vremenu potekalo dokaj ugodno. Sečnja, spravilo, prevoz v okviru TOZD in TOK v tem času lahko prikažemo s sledečimi kazalci:

SEČNJA LESA :

- iglavci	25800 m ³	ali 50 % let. plana.	V enakem obdobju 1.1979	50 % let. pl.
- list.hl.	24638 m ³	" 65 % "	" " "	58 % "
- list.goli	8428 m ³	" 51 % "	" " "	43 % "
- lis.-pr.l.	10626 m ³	" 46 % "	" " "	" " "

VSI SORTIM-SKUPAJ	69492 m ³	" 53 % "	" " "	49 % "
-------------------	----------------------	----------	-------	--------

PRIDOBIVANJE TRAMOV	5698 m ³	V enakem obdobju 1.1979	4929 m ³
---------------------	---------------------	-------------------------	---------------------

PROIZVODNJA PRAGOV	3951 kosov	" " "	ø
--------------------	------------	-------	---

ZALOGA LESA V DRUŽBENEM SEKTORJU

	m ³ 1980	m ³ 1979
I. gozd, - teh.les igl.	2633	8969
- teh.les listav.	7001	1650
- prostor.les	3897	3981

SKUPAJ I.	13531	14600
-----------	-------	-------

II. kamion.c. - teh.les igl.	645	1121
- teh.les list.	564	1686
- prostor.les	1432	1214

SKUPAJ II.	2641	4021
------------	------	------

III. Odpremn. sklad. - teh.les igl.	527	702
- teh.les list.	1592	1607
- prostor.les	445	443

SKUPAJ III.	2564	2752
-------------	------	------

SKUPAJ I.II.III. - teh.les igl.	8273	14600
- teh.les listav.	4689	4021
- prostor.les	5774	2752

ZALOGE SKUPAJ:	18736	21373
----------------	-------	-------

ODKUP LESA	m ³ 1980	% plana	m ³ 1979	% plana
TOK Novo mesto	18257	66	20572	76
TOK Črnomelj	11670	75	14720	98
TOK Trebnje	5254	63	6659	78
SKUPAJ:	35181	69	41951	83

ZALOGA LESA V ZASEBNEM SEKTORJU

	1980	m ³ 1979
I - gozd - teh.les igl.	38	36
- teh.les list.	2819	4051
- prostor.les	57	282

SKUPAJ I.	2914	4369
-----------	------	------

II. ODPR.skl. - teh.les igl.	1192	1162
- teh.les list.	486	956
- prostor.les	184	189

SKUPAJ II.	1862	2307
------------	------	------

SKUPAJ I.II. - teh.les igl.	1231	1198
- teh.les list.	3905	5007
- prostor.les	241	471

ZALOGA SKUPAJ:	4777	6676
----------------	------	------

Spravilo in prevoz:

Spravilo in prevoz lesa sta kljub slabejšemu vremenu potekala dokaj ugodno. Med tem, ko je bilo v spravlilu lesa (vrednosti) nekoliko zastoja zaradi motenj v dobavi traktorja Timberjack in traktorja Igländ, pa je prevoz lesa potekal dobro tako iz družbenih kot iz zasebnih gozdov. Tako so v prvi polovici letošnjega leta bile spravilne in prepeljane z mehanizacijo Gozdnega gospodarstva Novo mesto sledeče količine lesa:

SPRAVILO:

Spravilo - mehanizacija: igl. + listavci	34595 m ³
--	----------------------

Spravilo - konji: igl. + listavci	10330 m ³
-----------------------------------	----------------------

SPRAVILO SKUPAJ:	44925 m ³
------------------	----------------------

PREVOZ: iglavci	30887 m ³
listavci	39175 m ³

PREVOZ SKUPAJ:	70.062 m ³
----------------	-----------------------

Pri prevozu lesa smo se v manjši meri posluževali tudi uslug zasebnih avtoprevoznikov in drugih gozdnih gospodarstev.

Vodja pridobivanja lesa:
Jože Kure, dipl.ing.

Izberite dopisnika za DOLENJSKEGA GOZDARJA - našo skupno glasilo!

Nova samoupravna organiziranost na TOK Gozdarstvo Novo mesto

3. 7. 1980 se je sestala novo-izvoljena skupščina TOK Gozdarstvo Novo mesto in z javnim glasovanjem izvolila predsednika in podpredsednika skupščine ter 7-članski svet lastnikov gozdov.

Ker omenjam novo samoupravno organiziranost, moram poseči nazaj v lansko leto, ko smo začeli uresničevati zakon o združevanju kmetov in je stekla akcija za pridobivanje članov TOK, ki po tem zakonu tvorijo temeljni kamen za nadaljnje poslovanje in samoupravno organiziranost TOK. Razen dolžnosti imajo člani pravico, da enakopravno z delavci TOK volijo in so voljeni v samoupravne organe TOK in v njih odločajo in sklepajo o organizacijskem in poslovnem delovanju na TOK.

Tako smo že lansko jesen imeli 90 članov, ki so decembra 1979 enakopravno z delavci TOK glasovali za statut TOK in za samoupravni sporazum za združevanje dela in sredstev delavcev in članov TOK. Letos marca so prav tako na referendumu glasovali za združitev avtoparka pri GG Novo mesto in priključitev vrtnarije h GG

Novo mesto ter sprejeli pravilnik o štipendiranju in pripravništvu. Prvič v vsem samoupravnem dogajanju pa so letos 30. maja na volitvah v nove samoupravne organe TOK enakopravno z delavci TOK glasovali za enotno kandidatno listo, se pravi, sami so volili samoupravne organe iz vrst članov in delavcev TOK.

V skupščino TOK Novo mesto, ki je najvišje in številčno najmočnejše samoupravno telo saj šteje 29 članov, 26 članov – lastnikov gozdov in 3 delavce TOK, so bili izvoljeni:

GGE Novo mesto – Sever:
Tone Darovec, Ločna 26
Alojz Doberdrug, Groblje 3
Miha Globokar, G. Globodol
Marjan Parkelj, Mima peč
GGE Novo mesto – Jug:

Ivan Gazvoda, Vinja vas 37
Martin Gačnik, Boričevo 9
Jože Hutec, G. Lakovnice

17
Alojz Zamida Uršna sela 68
GGE Straža – Toplice:

Jože Hrovat, Vavta vas 56
Alojz Pavček, D. Straža
Jože Pršina, D. Toplice
Anton Senica, Podturn 77
Jože Vovk, Rumanja vas 22
GGE Šentjernej:

Ignac Hudoklin, Dobrava 25
Anton Jerele, Čadraže 17
Janez Hudoklin, Gradišče 9
Franc Turk, G. Maharovec 6
GGE Krka:

Jože Antončič, Dob 7
Anton Glavan, Sušice 26
Ivan Kastelic, Hrastov dol 9
Franc Hrovat, Višnje 6

GGE Žužemberk:
Julij Blatnik, Žvirče
Domine Grčar, Cvibelj 4
Jože Jarc, D. Ajdovec 13
Dušan Može, Dvor 7
Matija Pečjak, Budganja vas
Delavci TOK:

Alojz Jarc revirni vodja Žužemberk
Jože Ovniček, sekač
Ida Strašek, obratovni knjigovodja

Za predsednika skupščine je izvoljen Tone Darovec iz Ločne, za podpredsednika pa Martin Gačnik iz Boričevega.

V svet lastnikov gozdov so bili izvoljeni:

1. Ivan Gazvoda, GGE Novo mesto – jug član TOK
2. Marjan Parkelj, GGE Novo mesto – sever član TOK
3. Ignac Hudoklin, GGE Šentjernej član TOK
4. Alojz Pavček, GGE Straža – Toplice član TOK
5. Ivan Kastelic, GGE Krka član TOK

6. Alojz Jarc, revirni vodja Žužemberk delavec TOK

7. Jože Ovniček, sekač v GGE Novo mesto delavec TOK
Za predsednika sveta je bil po predhodni odobritvi skupščine izvoljen Alojz Jarc, revirni vodja enote Žužemberk.

V delavski svet delovne organizacije GG Novo mesto so bili izvoljeni:

1. Tone Darovec, član TOK
  2. Domine Grčar, član TOK
  3. Alojz Jarc, delavec TOK
- V samoupravno kontrolo pa:

NOV UREDNIŠKI ODBOR

Delavski svet je na seji 23. junija imenoval nov uredniški odbor Dolenjskega gozdarja. Sestavljajo ga: Mirko Bajt, TOZD Novo mesto, Franc Bartolj, TOZD Vrtnarstvo in hortikultura, Tone Fabjan, TOZD Črnomelj, ing. Jože Falkner, TOK Trebnje, ing. Slavko Klančičar, TOZD Podturn, Uroš Kastelic, TOK Novo mesto, Matija Mazovec, TOZD Gradnje, ing. Janez Penca, DSSS, ing. Jernej Piškur, TOZD Straža, Janez Šebenik, TOZD Črmošnjice in Angelbert Tesari, TOK Črnomelj. Odgovorni urednik je ing. Janez Penca.

1. Franc Ban, član TOK
2. Alojz Bradač, član TOK
3. Zvone Petrov, delavec TOK

To so samoupravni organi, v katerih nastopajo člani in delavci TOK, seveda pa je številčno razmerje v prid članom, saj so povsod zastopani z 2/3, medtem ko je razmerje v skupščini 9:1 v korist članov.

No, da ne bo ostalo samo pri naštevanju je treba povedati, da je bilo v razpravi poudarjenih nekaj bistvenih pripomb:

– neizkoriščenost drobnih sortimentov listavcev v zasebnem sektorju, kar je spričo pomanjkanja drv za gospodinjstva nerazumljivo.

– Plačevanje biološke amortizacije tudi od lesa za domačo porabo in ne samo od lesa za blagovno proizvodnjo. V zvezi s tem je bil sprejet tudi sklep, da se pošlje območni SS za gozdarstvo predlog, da se biološka amortizacija plačuje od vsega posekanega lesa – za blagovno proizvodnjo in domačo porabo, razen od lesa, ki je oproščen plačila že z zakonom o gozdovih. Za izdelavo takega predloga se zadalži strokovne službe na GG in strokovno osebo TOK

SONJA MARAS

Nadomestilo OD po novem

Ob izplačilu osebnih dohodkov bo izplačano tudi nadomestilo za čas bolezni

V skladu z novim zakonom o zdravstvenem varstvu bomo v bodoče delavci prejeli nadomestilo osebnega dohodka zaradi bolezni redno mesečno ne glede na čas trajanja bolniškega staleža. Nadomestilo za čas bolezni do in nad 30 dni bodo TOZD in druge organizacije obračunale in izplačale ob izplačilu osebnih dohodkov. Zdravstvena skupnost bo sredstva vrnila delovni organizaciji na podlagi predloženih računov.

Tako bomo delavci dobili pravočasno izplačano nadomestilo zaradi bolezni, kajti dosedaj, ko je „bolniško“ izplačevalo zdravstveno varstvo, je večkrat prišlo do kasnitve izplačil.

F. M.

Zdaj še osnovno organizacijo ZK

Izvolili smo organe upravljanja v TOZD Vrtnarstvo in hortikultura

Z izločitvijo iz delovne organizacije komunalnega in gradbenega podjetja „Novograd“ in s priključitvijo v delovno organizacijo gozdno gospodarstvo Novo mesto je bilo nujno v TOZD Vrtnarstvo, ojačanim z delavci enote Hortikulture, izvoliti najprej organe upravljanja, kar smo opravili na volitvah 30. 5. 1980.

V organe upravljanja TOZD Vrtnarstva in hortikulture so bili izvoljeni:

v delavski svet TOZD:

Jože Bojanc, Vinko Jakše, Danica Slivnik, Stane Zagorc, Martin Zupančič ter iz enote hortikulture Miro Bertole in Rudi Petan.

V delavski svet delovne organizacije: Rudi Petan in Martin Zupančič.

V samoupravno delavsko kontrolo: Jože Kocjan, Zorica Pajič – Poplašen in Martin Uhan.

V komisijo za medsebojna delovna razmerja: Jože Barbo, Štefka Burger in Nace Koncilijska.

V disciplinsko komisijo: Anton Blažič, Zorica Pajič – Poplašen, Janez Tratnik, Mimi Učman in zunanji delegat Jože Stariha.

V odbor stanovanjskega sklada je bil izvoljen Franc Pevec.

V odbor za izobraževanje, pripravništvo in štipendiranje je bila izvoljena Anica Žavski.

V izvršilni odbor sindikata: Danica Slivnik, Martin Zupančič in Janez Tratnik.

S priključitvijo enote Hortikulture se je povečalo število članov ZK, zato predvidevamo, da bomo v prihodnje ustanovili tudi osnovno organizacijo ZK in osnovno organizacijo ZSMS.

FRANC BARTOLJ

Uvajanje motornih čistilk v nego nasadov

Izidor Fink pri kombiniranem prerezu (Črna 1980). Foto ing. J. Piškur.

Že nekaj let nazaj razmišljamo o tem, kako bi olajšali delo in dosegli večje učinke pri negi nasadov, pripravili tal in pogozdovanju z ustreznimi stroji. Po nekaj poizkusih in ogledu čiščenja nasadov pri GG Postojna smo se odločili za nabavo motornih čistilk tipa Husqvarna.

Dve motorni čistilki, ki smo ju dobili, smo dali na poizkusno delo v revir Radoha. Predvsem smo imeli namen, da bi se delavci privajali v različnih pogojih in terenih.

Izvršili smo tudi demonstracijo čiščenja v nasadu Jurenska gmajna. Pri poizkusnem delu in na demonstraciji smo ugotovili naslednje:

— motorna čistilka je zelo primerna za čiščenje grmovja in nezaželenih drevesnih vrst do 5 cm premera v nasadih iglavcev (mišljena tudi redna obnova ne glede na površino).

— V času vegetacije priporočamo čiščenje površin, ki niso preveč kamenite. Na kamenitih tleh priporočamo čistiti pozimi in spomladi, ko je kamenje vidno. Delavec pri delu ne hote zadene kamen in poškoduje ali razbije krožni list.

— Za čiščenje bukovih gošč ali prvo redčenje motorna čistilka ne bi bila primerna zaradi dolžine in oviranega gibanja.

— Učinki pri poizkusnem delu so bili dobri, okrog 0,11 – 0,15 ha na 8 ur na tistih površinah, kjer z ročnim orodjem dosegamo normo od 0,06 do 0,08 ha. Pri demonstraciji sta se delavca izkazala, saj sta v 57 minutah očistila 0,05 ha površine. Čisti efekt je tako znašal 0,21

ha/8 ur. K temu času moramo prišteti še čas za odmor, oddihe, osebne potrebe in dotakanje goriva. Glede na utrudljivo delo bi moral ta čas znašati več kot 20 odst. Če računamo ta čas 25 odst., sta delavca dosegla normo 0,16 ha na 8 ur. Cenimo, da bi z ročnim orodjem za to površino znašala norma okrog 0,08 ha.

— Motorna čistilka se nam ne zdi primerna za obžetev ali kombinirano čiščenje in obžetev. Trava in drugo neolesenelo rastlinje se rado ovije okoli žaginega lista. Učinek kombiniranega čiščenja z obžetvijo ni bil zadovoljiv. Poizkusiti bi morali

z montažo 30 cm noža (kot pri rotacijski kosilnici) namesto krožne žage.

— Motorna čistilka je precej glasna in porabi nekaj več kot en liter mešanice na strojno uro. Pri delu je nujno treba uporabljati usnjene rokavice in ščitnike ali čepa za ušesa. Po potrebi bi morali uporabljati tudi zaščitna mrežasta očala.

— Zaenkrat smo s čistilkami zadovoljni. Praksa pa bo pokazala ali jih bomo uvrstili med sodobnejše in učinkovite orodje za nego nasadov in sestojev.

MIRKO BAJT

Samoupravljanje v TOZD Vrtnarstvo

Po združitvi TOZD Vrtnarstvo z našo delovno organizacijo delavci TOZD Vrtnarstvo marljivo razpravljajo in usklajujejo vse potrebne akte. En referendum so že izvedli. Sedaj se pripravljajo na drugega, ki bo 24. 7. 1980. Sprejemali bodo samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. S sporazumom bodo uskladili tudi pravilnik o delitvi osebnih dohodkov in skupne porabe in izpopolnili katalog del in nalog z dodatnimi deli. TOZD razširja svojo dejavnost na hortikulturno urejanje okolja, zato se bo tudi katalog del povečal za dela, ki jih zahteva dodatna dejavnost. Zahtevnost dela bodo ovrednotili po sistemu, ki velja v delovni organizaciji gozdnega gospodarstva.

Pričakujemo, da bo to delo opravljeno do konca julija tega leta.

JOŽE LUKŠIČ,
ing. org. dela

Gospodarji svoje usode

„... Naša narodnoosvobodilna borba, ki se je začela pred 39 leti in je bila zmagovito končana pred 35 leti, vse težavne in slavne bitke, ki smo jih bojevali, velike žrtve, ki smo jih dali, pridobitve, ki smo jih izbojevali – vse to bo v zgodovini naših narodov in narodnosti, pa tudi v zgodovini svetovnih revolucij večno živelo kot simbol zavesti delavskega razreda naše dežele, simbol strahovitega trpljenja in klubovanj, svobode in odločnosti vseh nas, da si sami urejamo svoje življenje in smo gospodarji svoje usode...“

STANE DOLANC (4. julija 1980 v Žužemberku)

Varčujmo z dragocenim tekočim zlatom!

Za zgled: Ivančević in Antunović, z najmanjšo porabo goriva pri motornih žagah

Zaradi vse večjega povpraševanja in potrošnje nafte so se proizvajalke začele zavedati svoje velike vloge v svetu. Prišle so do spoznanja, da je boljše malo zapreti „pipe“, kakor pa denar vlagati v tuje banke, saj jim tako ostane vse doma. Prodajajo lahko toliko, kolikor potrebujejo denarja ter si tako daljšajo blaginjo. Začela se je naftna kriza, ki je in bo še prizadela vse nas.

Pomislimo, kako smo še ne tako dolgo vlekli žago, včasih na vsaki strani tudi po trije

delavci. Koliko znoja je preteklo in plazenja po kolenih je bilo treba okoli debla, da smo ga podri! Danes je z motorno žago to delo olajšano, kar daje vsem nam večji dohodek.

Samo pomislimo, kam vse raznesemo to tekoče zlato! Do vsakega drevesa v gozdu, skratka povsod, kjer živi in dela človek.

Zbral sem nekaj podatkov, ki nam kažejo, kako se mi obnašamo pri trošenju te dragocene tekočine, tam daleč pri zadnji bukvi v gozdu.

Na našem TOZD Črnomelj že dolgo spremljamo porabo goriva pri motornih žagah. Navajam podatke za mesec junij. Vsi delavci so delali na pripravi tal za pogozdovanje. Pogoji dela so zelo podobni in primerljivi, kar je pri ostalih sečnjah včasih malo težje. Pri vseh skupinah je bilo razmerje sortimentov približno enako. Napadlo je 75 odst. drv in 25 odst. oblovine listavcev.

Poraba goriva na enoto:

1. skupina porabila 0,33 litra
2. skupina porabila 0,30 litra
3. skupina porabila 0,44 litra
4. skupina porabila 0,42 litra
5. skupina porabila 0,40 litra
6. skupina porabila 0,39 litra
7. skupina porabila 0,18 litra

Razvidno je, da je najmanj goriva potrošila zadnja skupina. Ta skupina je že do sedaj v skoraj enakem razmerju porabljala manj goriva in verig ter skoraj ne pozna popravila v mehanični delavnici. To dosega samo z vestnim vzdrževanjem žag. Prav je tudi, da povemo, da je to delovna skupina Ivančević–Antunović. Pri oceni kakovosti dela to tudi upoštevamo. Z ukrepi, ki smo jih sprejeli za boljše gospodarjenje v TOZD, bomo morali vplivati tudi na druge delavce, da se zgledujejo po boljših.

Mogoče je to samo kapljica v dolgi verigi naše proizvodnje, toda kapljica do kapljice za liter, ta pa novo energijo za naš boljši jutri.

FRANC JANEŽ

Deveto republiško tekmovanje gozdarjev – sekačev v Črni na Koroškem

Odlična uvrstitev naše ekipe – Prvi trije: Grandovec, Štrumbelj, Fink

Letošnje republiško tekmovanje sekačev je bilo 14. julija v Črni na Koroškem. Gozdno gospodarstvo Novo mesto so zastopali: Jože Grandovec, Ivan Štrumbelj, Izidor Fink, Marjan Gnidovec, Mirko Jarc in Niko Bubnjič. Predhodno ekipno tekmovanje gozdarjev sekačev v Luknji je našim tekmovalcem pomenilo le močnejši trening in nabiranje tekmovalnih izkušenj. Visoke ekipe in posamezne uvrstitve v preteklih letih so naše tekmovalce zelo obremenjevale. Od njih smo namreč spet pričakovali visokih uvrstitev in zato se nismo preveč čudili, če je posameznika kljub večkratnim tekmovanjem in velikim izkušnjam objela trema že pred odhodom v Črno. Tja smo se z avtobusom odpeljali v petek, 13. junija. Med vožnjo smo se pripravljali psihično, vodja ekipe in sodnik pa sta delala taktično nalogo, ki je bila na tekmovanju izpeljana po zamisli.

Še pred nastanitvijo v motelu Planika smo na zboru vodij ekip in sodnikov izžrebali sodnike za posamezna tekmovalna mesta in izvlekli štartne številke (11, 53, 56, 62, 64 in 69). Od 71 prijavljenih tekmovalcev smo pri žrebu potegnili samo visoke številke. Na večer je bila za tekmovalce „napovedana“ zgodnja ura spanja, kar je sprožilo godrnjanje pri najmlajših tekmovalcih spričo brhkih Korošic, ki so bile še posebej prijazne do Dolenjcev. Za preostale udeležence ni bilo posebnih omejitev, kar se je odražalo v živahni razpravi vse do rane jutranje ure. Rana ura, zlata ura!

Tako je bil novomeški tabor med prvimi pokonci. Po opravljeni formalnosti in zajtrku smo se podali na čudovito urejeno tekmovališče, ki ga je obsijalo sonce izza obronkov gora.

Svečano otvoritev in lep kulturni program so nepozabno popestrili letalci in padalci, ki so pristali na tekmovališču. Za zaključek slovesnosti je poskrbel pevski zbor osnovne šole iz Črne s pesmijo „Jugoslavija“. Pesem je navdušila vse zbrane, še posebej pa naše tekmovalce.

Tekmovanje se je pričelo točno po programu. Zapele so prve motorke, novomeški tabor pa je zaradi visokih štartnih števil lepo počival v prijetni

senci ob čisti reki Meži. Za prijetnost je prireditelj pripravil dober prigrizek in poskrbel za gašenje žeje.

Na tekmovališče je s štartno številko 11 prišel Niko Bubnjič, ki je začel tekmovanje umirjeno in nadaljeval vse do konca. Dosegel je 504,0 točke, kar je v prvi 15-terici pomenilo 4. mesto. Po daljšem presledku je z nekoliko treme s štartno številko 53 začel preizkušati svoje znanje, moči in spretnosti Marjan Gnidovec, naš najmlajši tekmovalcec. Na prvih dveh delovnih disciplinah je dosegel veliko točk, kar mu je dajalo lepo osnovo za naprej. Po manjših zapetljajih je v nadaljevanju dosegel 517,5 točk, kar mu je v dokončni posamezni uvrstitvi zagotovilo odlično 26. mesto. Mirko Jarc s štartno številko 56 je dosegel še boljše rezultate. Imel pa je nekaj večjih težav pri podiranju na balon, kjer mu je sodniška žirija priznala le 20 točk. V skupni posamezni uvrstitvi je dosegel 22. mesto. Štartna številka 62 – Izidor Fink je na vseh disciplinah dosegel visoko število točk. Manjši spodrselj mu je odnesel nekaj

točk in zadovoljiti se je moral s tretjim mestom v posamezni uvrstitvi.

Skupno število zbranih točk 593,0 je na panoju vrednotilo prvo mesto vse do zaključka tekmovanja Jožeta Grandovca in Ivana Štrumblja, ki sta štartala prav med zadnjimi. O tekmovanju mirnega Grandovca in izkušenega Štrumblja je težko pisati. Obadva imata veliko tekmovalnih izkušenj, ki sta jih nabrala na delu in na mnogih tekmovanjih, kjer sta dosegla odlične uvrstitve. Med njima je bilo odločilno podiranje na balon. Šlo se je za najboljšega med najboljšimi Novomeščani. Grandovec je balon počil, Štrumbelj pa je podrl drog na rob. Ta napaka je bila toliko težka da je Ivan pristal na drugem mestu v posamezni uvrstitvi.

S tem je bilo tekmovanje končano. Novomeščanom je bil dodeljen pokal za ekipno prvo mesto, posamezni pa so dobili plakete. V preglednico ekipnih uvrstitev republiških tekmovanj gozdarjev-sekačev pa smo za beležili že tretjič prvo mesto.

JERNEJ PIŠKUR, dipl. ing.

Mirko Jarc se je tudi uvrstil v ekipo GG Novo mesto za republiško prvenstvo, kjer je dosegel 22. mesto. (Foto ing. J. Piškur).

Ekipna uvrstitev:

1. GG Novo mesto 1791 točk
2. GG Nazarje 1685 točk
3. GG Postojna 1684,5 točk
4. Lesna Slovenj Gradec 1684,0 točk
5. GG Tolmin 1580,0 točk
6. GG Celje 1546,0 točk
7. GG Kočevje 1520,5 točk
8. ABC Pomurka 1508,0 točk
9. GG Maribor 1505,0 točk
10. GG Bled 1466,5 točk
11. TOK Nazarje 1441,5 točk
12. GG Brežice 1364,0 točk

Ekipno in posamično: prvi!

Rezultati IX. republiškega tekmovanja gozdnih delavcev v Črni na Koroškem 14. 6. 1980

Posamezne razvrstitve:

1. Jože Grandovec GG Novo mesto 604,5
2. Ivan Štrumbelj GG Novo mesto 593,5
3. Izidor Fink GG Novo mesto 593,0
4. Peter Obretan Lesna Slovenj Gr. 578,5
5. Emil Balajt ABC Pomurka 570,5
6. Ivan Čuh GG Postojna 569,0
7. Franc Bajc GG Postojna 567,5
8. Ivan Rovar GG Kočevje 563,5
9. Jože Zamemik GG Nazarje 563,0
10. Andrej Lenko GG Nazarje 561,5
22. Mirko Jarc GG Novo mesto 520,0
26. Marjan Gnidovec GG Novo mesto 517,5
33. Niko Bubnjič GG Novo mesto 504,0

LETOS: 87 MILIJONOV STEKLENIC ZA PIVO PREMALO

Steklenic pri nas še ne znamo vračati v kroženje med industrijo, trgovino in potrošnikom. Zato bo letos primanjkovalo v državi kar 87 milijonov steklenic za pivo, od tega 15 odst. v slovenskih pivovarnah. Steklenic manjka Radenski, Rogaški, oljarnam in industriji brezalkoholnih pijač. Odkupne cene steklenic niso spodbudne, ponekod so pri jemanju steklenic še vse preveč izbirčni, steklene črepinje pa tudi nimajo prave odkupne cene. Dobro so se obnesle ponekod zbiralne akcije. Pri tem pa so milijoni kleti in podstrešij še vedno polni najrazličnejše steklene šare.

DENAR ZA OSNOVANJE IN VZDRŽEVANJE NASADOV

Samoupravna interesna skupnost za gozdarstvo SR Slovenije je odobrila gozdnemu gospodarstvu Novo mesto večji del kot dotacijo in delno kot kredit za osnovanje in vzdrževanje nasadov 3.600.000 in za gradnjo gozdnih cest 2.039.000 din. Od 360.000 din bomo za vzdrževanje porabili 1.487.700 din ostalo pa za osnovanje. Naš zahtevek na SIS za gozdarstvo SRS je znašal 5.539.440 din, vendar nam ni bilo mogoče v celoti ugoditi. Skupno je skupščina SIS za gozdarstvo SRS na svoji seji 9. julija t. l. razdelila 37.000.000 din za razširjeno gozdnobiološka vlaganja in 20.600.000 din za gradnjo cest. GG Novo mesto je bilo odobrenih za gradnjo ceste Ciganski plac – Seč na TOZD Črmošnjice 2.039.000 din.

Tudi nas zanima, kaj je novega v vaši temeljni organizaciji – oglasite se v GOZDARJU!

Pregled dosedanjih republiških tekmovanj gozdnih delavcev

Od 1964. leta do danes je bilo sedem republiških tekmovanj gozdnih delavcev. Med temi tekmovanji so bila v Postojni še številna izbirna tekmovanja za pripravo slovenskih tekmovalcev na zveznih tekmovanjih.

To so bila neuradna merjenja moči. Udeležba je bila običajno majhna in ekipe nepopolne. Zato teh rezultatov ne moremo uvrščati v analize republiških tekmovanj.

EKIPNI REZULTATI

	Dosežena mesta po letih							
	I. 1964	II. 1965	III. 1966	IV. 1968	V. 1970	VI. 1977	VII. 1978	VIII. 1979
Št. tekmovalcev	63	59	63	54	48	44	75	67
GG Postojna	1	1	1	1	4	3	6	4
GG Nazarje	2	6	7		5	2	2	3
GG Bled	3	3	5		8	9	3	5
SGG Tolmin	4	4	3	2	1	-	1	2
KGP (ZKP) Kočevje	5	5	4	3	3	7	10	9
GG (Slovenj Gradec	6	11	8			4	7	6
GG Novo mesto	7	9	12	5	2	1	4	1
GG Celje	8	7	6		6	6	8	8
GG Ljubljana	9	2	2		7		11	10
KGP Brežice	10	8	11		9		9	12
GG Maribor	11			4	10	5	5	7
GG Kranj		10	10			8	12	
Posestvo Snežnik			9					
Agrokombinar Mb.					11			
KIK (ABC) Pomurka						10	13	11
KK Ptuj							14	

Boljše uvrstitve naših delavcev na prejšnjih tekmovanjih:

V. tekmovanje leta 1970 v Rogški Slatini:

3. Ivan Štrumbelj 697,0 točk

VI. tekmovanje – (8. Lesariada) leta 1977 v Ljubljani:

1. Ivan Štrumbelj 615,0 točk

3. Alojz Bobnar 594,5 točk

4. Jože Grandovec 591,0 točk

VIII. tekmovanje v Črnem vrhu nad Idrijo leta 1979:

3. Ivan Štrumbelj 577,5 točk

4. Alojz Bobnar 565,0 točk

Odbor za izobraževanje o podelitvi letošnjih štipendij

V tem mesecu bo imel sejo odbor za izobraževanje. Na njej bodo delegati ocenili potek seminarja za gozdne delavce sekače, ki ga je organiziral izobraževalni center pri gozdnem gospodarstvu. Seminarja se udeležuje 10 tovarišev.

Odbor bo nadalje razpravljal in sklepal o podelitvi letošnjih štipendij. Za študij na gozdarski fakulteti bosta podeljeni 2 štipendiji, prošnje pa so vložili: Nevenka Žagar iz Novega mesta, Jože Saje iz Straže, Andrej Deržaj iz Dragatuša in Jože Žvab iz Črnomlja.

Na srednji gozdarski šoli bomo štipendirali 3 učence. Prošnje so vložili: Damir Grguraš iz

Črnomlja, Želko Trempus iz Črnomlja, Jože Boben iz Hinj, Andrej Pavlič iz Šentjerneja, Jože Gorenc iz Novega mesta in Bojan Kočjaš s Kamenc.

V osrednji ekonomski šoli bomo štipendirali 2 učenki. Prošnje so vložile: Vera Stopar iz Drganjih sel, Anita Novak iz Loške vasi, Angela Grabrijan iz Črnomlja, Stanka Gazvoda iz Podgrada, Irena Šutaj iz Vinice in Slavica Trdič iz Adlešičev.

V šolo za gozdarje so vložili prošnje: Dušan Gašperič in Igor Pekol, oba iz Globodola, in Martin Kocjan iz Mirne peči. Razpisana so štiri učna mesta.

F. M.

Pri zaseku Marjan Kump (TOZD Gozdarstvo Novo mesto). (Foto: J. Penca).

Tekmovanje gozdarških delavcev Jugoslavije

Izidor Fink 15., Ivan Štrumbelj 27.

in znaša kar 50 odstotkov. Občina ima 40.000 prebivalcev, od katerih je 8.000 zaposlenih. Poznana je tekstilna industrija po tovarni preprog in po konfekciji, lesna industrija pa izdeluje iverice, gradi počitniške hišice, gradbeno pohištvo in druge proizvode iz lesa.

Letno s pomočjo organizacije goranov, ki so podobni tabornikom, pogozdijo več kot 200 hektarov erodiranega zemljišča.

Tekmovalo je 42 gozdnih delavcev iz vse Jugoslavije, za vsako republiko oz. avtonomno pokrajino po 6 delavcev. V šestčlanski slovenski ekipi sta bila tudi dva delavca gozdnega gospodarstva Novo mesto: Ivan Štrumbelj in Izidor Fink, zaradi česar smo izide tekmovanja pričakovali še s posebnim zanimanjem. Žal se prvi z republiškega prvenstva SRS, naš Grandovec, zaradi lanske dobre uvrstitve zveznega tekmovanja ni smel udeležiti.

Tekmovanje je bilo sestavljeno iz teoretičnega (osnove samoupravljanja) in praktičnega dela.

Zmagal je Milenko Perišič, SR Srbija, drugi je bil najboljši Slovenec Ivan Čuk (GG Postojna), deseti Peter Obretan (GG Lesna Slovenj gradec), petnajsti naš mladi tekmovalec Izidor Fink, štirindvajseti Emil Balajt (ABC Pomurka), petindvajseti Franc Bajc (GG Postojna) in sedmindvajseti Ivan Štrumbelj. Našima dvema tekmovalcema se je poznalo napomo, dolgo potovanje, pa tudi s tekmovalnimi razmerami nista bila najbolj zadovoljna. V ostri konkurenci dosežena rezultata pa sta prav dobra, če upoštevamo, da so se na tekmovanju zbrali najboljši delavci iz vse Jugoslavije. Posebno uvrstitev na petnajsto mesto, ki jo je dosegel mladi Izidor Fink obeta, da bodo za našimi odličnimi tekmovalci kot so Grandovec, Štrumbelj in Bobnar sledili mlajši, ki nas bodo dostojno zastopali na prihodnjih tekmovanjih.

Ekipni zmagovalci so postali sekači SR Srbije, ki so zbrali 3959 točk, druga je bila ekipa SAP Vojvodine (3923,5 točk) in tretja Sravska (3906,5 točk). Slovenci so bili četrti s 3714,5 točkami.

Kegljanje z ekipo Kupe

Na zadnji preizkušnji pred dopusti so igrali kegljači GOZDAR – KUPA (Ozalj – Podbrežje) 2439 : 2173

Novo mesto – Na kegljišču Loka so se v prijateljskem srečanju pomerili kegljači gozdnega gospodarstva in ekipa Kupe. Tekmovali so v disciplini 6 x 100 lučajev mešano.

Naša ekipa je zaigrala zelo borbeno, kar se je na koncu izkazalo z 267 keglji prednosti. Zopet so bili najboljši Janez Rustja, Niko Goleš ter Anton Kruh. Pri gosteh je bil najboljši Drago Gnjilac.

GOZDAR 2439: (Jože Blažič 369, Adi Štor 389, Anton Kruh 420, Božo Vesel 395, Niko Goleš 426, Janez Rustja 440).

KUPA 2173: (Jandrič 380, M. Starešinič 332, S. Starešinič 354, D. Gnjilac 393, V. Starešinič 370, F. Gnjilac 343).

Do prireditve tega prijateljskega srečanja je prišlo zelo hitro, ker ima

KK Kupa za predsednika našega sodelavca Braneta Puljaka, ki se je dogovoril z našim vodstvom in z željo, da taka srečanja postanejo pogostejša.

Zanimivo je, da je vsa ekipa iz Puljakove vasi Podbrežje in iz njihov klub, ki trenira na štiristeznem kegljišču v Ozlju, šteje 35 članov.

Tako so kegljači še dodatno pripevali s svojo udeležbo ob praznovanju 35-letnice našega podjetja. Naša ekipa, ki je sedaj zelo močna, ker je stopil v njene vrste dolenjski prvak Božo Vesel, prej član Krke, in ki jo namerava okrepiti še Jože Blažič iz Pionirja, je objavljena na povratno srečanje, ki bo v jeseni v Ozlju.

NIKO GOLEŠ

Besedo, dve o pripravi lesa za odvoz

Pojem energetska kriza se je pri nas že docela udomačil. Nekaj dni ob vsaki ponovni podražitvi nafte nam resda žolčniki močneje proizvajajo, potlej pa spet zmaga naš stari, večno vpreženi rek: Če je šlo do zdaj... Ker les pretežno prevajamo s kamionskih cest do kupca ali skladišča s tovornjaki, ne bo odveč nekaj misli o smotrnejši pripravi lesa za odvoz.

Že dolgo opazujemo, kako lastniki puščajo les za odvoz, kjerkoli se jim pač zazdi. Pri tem ne pomislijo na vse težave, nepotrebne stroške pa še na izgubo časa povrhu. Zatorej les čim bližje cesti, na kraj, ki bo tovornjaku lahko dostopen! Z malo preudarka in dobre volje

bomo prihranili dragoceno gorivo, čas in navsezadnje — jezo.

Še nekaj bi svetovali lastnikom lesa: sortirajte les po drevesnih vrstah in kvaliteti!

1. Hlodi iglavcev naj bodo posebej!

2. Drobni smrekov, tehnični les, ki gre v glavnem v obtesovalnico, naj bo sortiran v kupih z enim zravnanim čelom!

3. Hlodovina listavcev naj bo sortirana po drevesnih vrstah!

4. Drobnejša bukovina in topolovina, namenjena za celulozo, naj bo prav tako sortirana z zravnanim čelom!

5. Les pa, ki je namenjen za iverico (vse drevesne vrste), je lahko pomešan. Premer naj bo od 7 cm naprej. Kupi z ravnimi

čeli so tudi tokrat pomembni.

Tako, nekaj najbrž uporabnih napotkov za pripravljavanje lesa, namenjenega za odvoz in odkup, smo nanizali. Za nameček pa še tole: označite svoj les, pa bo manj preprirov in zamer!

UROŠ KASTELIC

Projektiranje gozdnih cest

Pravkar smo končali terenska dela pri projektiranju 3945 m dolge gozdne ceste Nad starim gradom — Škorenj (Knežja roka).

Investitor, TOZD „Gozdarstvo“ Straža, je gradnjo navedene ceste predlagal v območnem načrtu že pred desetimi leti.

Cesta bo odpirala do sedaj težko dostopne dele oddelkov 1, 2, 3, 4, 5 in 12 gospodarske enote Soteska. Zaradi ugodnih tehničnih elementov (vzponi od 1 % do maksimalno 7 % in minimalnih horizontalnih radijev 20 m) bo to tudi nova izvoznica iz predela Črmošna dolina in Bukov vrh.

Težave s kavo...

Republiškega seminarja za gojenje gozdov v Mariboru smo se udeležili tudi predstavniki našega GG. Kljub dolgim dopoldanskim predavanjem in terenskim ogledom do poznega popoldneva je bilo zvečer še vedno dovolj volje za kratek sprehod po mestu.

Maribor je lepo mesto s številnimi, prikupnimi gostinskimi lokali in trgovinami.

Z ing. J. P. sva si v Gosposki ulici ogledovala izložbe. V neki dobro založeni „Delikatessi“ se je spodbudno bleščal velik svetlobni napis: „Vsak dan sveže pražena kava“.

„Dajva, poglejva, morda pa jo res imajo,“ je predlagal kolega.

Vstopiva in vprašam eno izmed prodajalk:

„Lahko dobiva po 20 dkg kave?“

„Kje pa! Nimamo!“ pove prva.

„Kaj ste nori?“ uide drugi.

„Zaenkrat še ne,“ odvrnem.

„Zakaj pa potem delate tako reklamo?“

„Ja tovariš, kam bi pa prišli, če bi samo zato, ker ni enkrat tega ali onega, razbili vse reklamne napise!“

„No, reklamo bi lahko tudi ugasnili!“ doda spremljevalec.

Ing. S. K.

ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE
OBČINSKI SVET IN KLUB SAMOUPRAVLJAVCEV OBČINE
NOVO MESTO

podeljujeta

PRIZNANJE SAMOUPRAVLJAVCEV OBČINE

Gozdno gospodarstvo

NOVO MESTO

za večletno vzorno in učinkovito delovanje pri razvijanju
in utrjevanju samoupravnih družbenih odnosov

Novo mesto, dne 27. 6. 1980

Predsednik
skupščine Kluba samoupravljalcev:

Martin Poljanec

Predsednik
Občinskega sveta ZSS:

To priložnost izkoriščam za zahvalo sodelavcema Dominetu in Jožetu iz TOZD Straža, ki sta potočila marsikatero kapljo znoja in otresla marsikateri grm rose, da smo lahko kljub neugodnemu vremenu terenska dela pravočasno opravili.

MATIJA MAZOVEC

Delavski svet TOZD Gozdarstvo Podturn je sprejel sklep, da bodo seje tega samoupravnega organa v delovnem času. Vzrok so sejnine, ki bremenijo stroške službenih potovanj, to je dnevnic, te pa so z zakonom omejene. Varčevanje na nepravem mestu. Za nekaj ur, ki jih bodo delegati prebili na seji, bodo izgubili skoraj ves delovni dan. Menim, da

To vsekakor ni stabilizacijsko!

skupščina ni omejila izplačevanje dnevnic nad lansko vsoto zaradi plačevanja sejnin delegatom samoupravnih organov, ki zasedajo izven delovnega časa. Dnevnic se drugače služijo in tu hoče zakon nekaj več reda.

Delavci TOZD Gozdarstvo Podturn že nekaj let sklicujejo seje izven delovnega časa. Za zamudo časa izplačujejo sejnine v višini 100 din. Tako prakso bi kazalo nadaljevati. Tudi druge TOZD in TOK bi morale temu slediti, pa četudi bi prišlo do prekoračitve izplačil. Verjetno bi to pred vsemi lahko zagovarjali. Sklicevanje sej izven delovnega časa je stabilizacijsko obnašanje, o katerem se zadnje čase veliko govori in piše.

F. M.

NOVO PRIZNANJE GOZDNEMU GOSPODARSTVU NOVO MESTO

Zveza sindikatov Slovenije občinski svet in klub samoupravljalcev občine Novo mesto sta ob obletnici samoupravljanja na proslavi 27. junija 1980 podelila gozdnemu gospodarstvu Novo mesto priznanje samoupravljalcev za večletno vzorno in učinkovito delovanje pri razvijanju in utrjevanju samoupravnih družbenih odnosov.

Priznanje za delo doslej nam bo tudi spodbuda za naprej!

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto — Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. — Izhaja enkrat na mesec v 1400 izvodih. — Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 — Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Dolenjski list; tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.